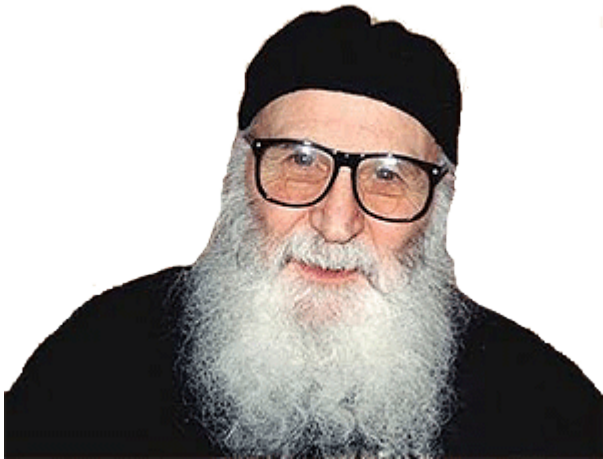

Ομιλία του μακαριστού Γέροντος Ευσεβίου Βίττη σε σύναξη της Ιεράς Μονής Γρηγορίου Αγίου Όρους (Μέρος 1ο)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

ΟΜΙΛΙΑ ΣΕ ΣΥΝΑΞΗ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΜΑΣ (ΜΟΝΗ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ)

ΣΤΟ ΣΥΝΟΔΙΚΟ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ 20-8-1998

Ο Γέροντας (Αρχιμ. Γεώργιος, Καθηγούμενος της Ι. Μονής μας): Ευλογητός ο Θεός ημών πάντοτε, νυν και αεί και εις τους αιώνας των αιώνων, Αμήν.

Δόξα σοι ο Θεός ημών, δόξα σοι.

Βασιλεύ Ουράνιε, Παράκλητε, το Πνεύμα της αληθείας, ο πανταχού παρών και τα πάντα πληρών, ο θησαυρός των αγαθών και ζωής χορηγός, ελθέ και σκήνωσον εν ημίν και καθάρισον ημάς από πάσης κηλίδος και σώσον Αγαθέ τας ψυχάς ημών.

π. Ευσέβιος: Ευχαριστώ πάρα πολύ, που μου δίνεται τον λόγο, αν και αισθάνομαι μειονεκτικότητα τώρα εδώ, μπροστά σε τόσους πατέρες, στον Άγιο Γέροντα και τόσους αδελφούς εδώ. Τι να πω εγώ, άσοφος ων; Λένε ότι πνευματική σοφία είναι η σιωπή αλλά, αφού μου λένε, κάνω και εγώ υπακοή. Εσείς λοιπόν θα με υποστήτε για λόγους υπακοής. Υπακοή κι εγώ, υπακοή και εσείς. Τώρα θέμα συγκεκριμένο δεν έχω. Δεν ήξερα ότι θα είχα αυτή την τιμή να σας μιλήσω.

Ο Γέροντας: Ευχαριστώ τον σεβαστό Γέροντα, τον π. Ευσέβιο, ο οποίος είχε την

καλοσύνη να ανταποκριθώ στην παράκλησί μου να έλθω να μας πη λόγον παρακλήσεως. Τον γνωρίζουμε τον π. Ευσέβιο και από τις ομιλίες του και από τα βιβλία του, και εγώ με την χάρι του Θεού έχω και ένα ιδιαίτερο πνευματικό δεσμό μαζί του. Χαιρόμαστε ιδιαιτέρως που είναι κοντά μας και ευχαριστούμε τον Θεό που μας τον έφερε ...

π. Ευσέβιος: Και εγώ ευχαριστώ πάρα πολύ ...

Ο Γέροντας: Επ' ευκαιρία λοιπόν που ο σεβαστός Γέροντας είναι εδώ, θα τον παρακαλέσουμε και πάλι, να μας είπη «λόγον πνευματικόν και πάνυ ωφέλιμον, ίνα σωθώμεν».

π. Ευσέβιος: Πάντως, εγώ ιδιοτελώς έρχομαι, διότι με δέχονται με πολλή αγάπη. Το κανονικό θα ήταν να έρθω, να ετοιμάσω ένας ένα τέτοιο παρόμοιο ξύλο κρυνιάς - δεν σπάζει αυτό - και να μου δώση μερικές ξυλινές στην ράχη να διορθωθώ, και κατόπιν να υπακούσω ... Αλλιώς εύκολη δουλειά είναι αυτή, να μιλήσει κανείς. Αλλά, εν πάση περιπτώσει, εγώ θα έλεγα μήπως οι αδελφοί και πατέρες θέλουν κάτι να πουν, να ρωτήσουν;

Ο Γέροντας: Εγώ θα ρωτήσω πρώτος • θα κάνω εγώ πρώτος μία ερώτησι.

Με την χάρι του Θεού γίνεται αγώνας, όπως σε όλα τα μοναστήρια, και εδώ - και εδώ ίσως και λιγότερο από ο,τι αλλού-. Κάτι που παρατηρείται είναι, ότι ξεκινάμε με ενθουσιασμό, με όρεξι, τα πρώτα χρόνια αγωνιζόμαστε, μετά όμως μας πιάνει κάτι σαν βαριεστιμάρα, σαν ακηδία, σαν ραθυμία, σαν αμέλεια. Και βέβαια οι πατέρες που έχουν φιλότιμο στενοχωριούνται γι' αυτό • είναι κάτι που τους κουράζει. Και θέλουμε να μας πείτε και Σεις, πως μπορούμε να αντιμετωπίσουμε αυτήν την κατάσταση, δεδομένου ότι δεν την θέλουμε.

π. Ευσέβιος: Θα ήθελα να παραπέμψω στην ομιλία, στο γράμμα που γράφει ο όσιος Μάρκος ο ασκητής «προς Νικόλαον», στον πρώτο τόμο της Φιλοκαλίας . Πάρα πολύ ωραίο κείμενο. Και εκεί μιλάει για τους τρεις «γίγαντες» • την λήθη, την άγνοια και την ραθυμία. Έχουν και χαρακτήρα ψυχολογικό αυτά, αλλά έχουν και χαρακτήρα πνευματικό. Αν μου επιτρέψετε, θα επιχειρήσω μια μικρή ανάλυσι ...

Ο Γέροντας: Το έχουμε ανάγκη αυτό, να μας βοηθήσετε.

π. Ευσέβιος: Η λήθη είναι ένα ψυχολογικό γεγονός, δηλαδή το ότι φεύγει από την μνήμη μας μία παράστασις, κάτι που ξέρουμε. Αυτό είναι φυσιολογικό και απαραίτητο, διότι δεν μπορεί η μνήμη μας να κρατήσει τα πάντα • θα επιβαρυνθή πάρα πολύ. Επειδή είστε και ειδικοί εδώ στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές, ξέρετε, ότι δεν επιβαρύνουμε πολύ την μνήμη του υπολογιστού. Αν την

επιβαρύνουμε πολύ, δεν δουλεύει καλά ο υπολογιστής η μας παρουσιάζει προβλήματα.

Λοιπόν, είναι απαραίτητη η λήθη, διότι πρέπει να φύγουν από αυτήν μερικά πράγματα που είναι άχρηστα. Έχουμε προσωρινή μνήμη, π.χ. ο αριθμός τάδε· 55,682. Εντάξει, το θυμάμαι τώρα. Η σε μία εβδομάδα η σε μία ώρα το ξεχνάω. Αδύνατο να θυμάμαι όλα τα πράγματα. Έχουμε λοιπόν την ψυχολογική πλευρά της μνήμης, που μία ιδιότητά της είναι η λήθη. Έχουμε όμως και την πνευματική πλευρά, που κατά την γνώμη μου παρουσιάζει το εξής στοιχείο: Η λήθη αυτή είναι επί μέρους λήθη, δηλαδή, ένα πράγμα το οποίο δεν το ξεχνάω και ταυτόχρονα το ξεχνάω, Π.χ. δεν ξεχνάω ότι αυτό το πράγμα δεν το θέλει ο Θεός η ότι είναι εντολή του γέροντος η ότι είναι κάτι το οποίο πρέπει να ξέρω. Αλλά ξεχνάω κατόπιν, φεύγει από μέσα μου το βάρος της ευθύνης και λέω· «δεν πειράζει, θα υποχωρίσω». Αυτό το πράγμα παρουσιάζεται λίγο αντινομικό. Από την μία μεριά το θυμάμαι και από την άλλη μεριά δεν το θυμάμαι. Όταν έχω πλήρη την μνήμη, λέω: Πως θα το κάνω αυτό, αφού δεν το θέλει ο Θεός;. Όταν φύγη η αίσθησις αυτή της ευθύνης απέναντι του Θεού, τότε το κάνω. Και είναι αυτό το οποίο λέω· «και το ξέρω και δεν το ξέρω· και το θυμάμαι και δεν το θυμάμαι». Αυτή η ειδική, ας το πούμε, καλλιέργεια της μνήμης, το να πω· «πως ποιήσω το ρήμα το πονηρόν τούτο, και αμαρτήσομαι εναντίον του Θεού;» που είπε ο άγιος Ιωσήφ ο Πάγκαλος στην Παλαιά Διαθήκη, αυτό θέλει ειδική χάρι του Θεού. Το γεγονός αυτό έχει ωρισμένους χαρακτηρισμούς - δεν τους θυμάμαι αυτή την στιγμή-, που παρουσιάζουν αμέσως με μία φράσι την ενέργεια αυτής της αδυναμίας.

Το δεύτερο είναι η άγνοια. Η «άγνοια» είναι η φυσική άγνοια· «δεν ξέρω κάτι». Π.χ. «δεν ξέρω που είναι το μοναστήρι του Οσίου Γρηγορίου». Μετά κάπου το μαθαίνω· φεύγει η άγνοια. Υπάρχει όμως και η άγνοια του θελήματος του Θεού. Εδώ, στην άγνοια του θελήματος του Θεού, παρουσιάζεται το εξής περίεργο πράγμα· «και ξέρω και δεν ξέρω». Αρχίζει να ξεθωριάζη μέσα μου αυτό, το οποίο, όταν πρώτη φορά το άκουσα, το δέχτηκα και εντυπώθηκε μέσα στην μνήμη μου. Κατόπιν όμως το ξεχνάω· το ξεχνάω εντελώς. Αν παρακολουθή κανείς τον εαυτό του, θα δη· «μα, να μη το σκεφτώ αυτό το πράγμα, ότι αυτό είναι αμαρτία μεγάλη· πως εκείνη την ώρα σκοτίζομαι;».

Έχουμε τρίτο στοιχείο, και αυτό είναι η ραθυμία. Φαίνεται ότι από την ραθυμία αρχίζει η πτώσις. Πολύ την χρησιμοποιεί ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος την ραθυμία. Το είχα δει, όταν έπαχνα να βρω, τι λένε οι άγιοι Πατέρες για την «ραθυμία». Ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος την χρησιμοποιεί με την έννοια της αδιαφορίας, που είναι η μία πλευρά της ραθυμίας.

Ραθυμία πάλι είναι και η έλλειψις συνεχούς εγρηγόρσεως και προσπάθειας να

διατηρηθώ στην αρχική μου κατάσταση. Η φυσική κατάσταση του ανθρώπου, η φυσική τάσις του ανθρώπου είναι να ξεκινά με ορμή κάτι, αλλά σιγά -σιγά να υφίσταται μία ύφεσι αυτό το πράγμα. Η πνευματική ζωή ζητάει το αντίθετο. Αν αρχίσουμε, ας πούμε, με τον αριθμό ένα, πρέπει να πάω η κατά αριθμητική η κατά γεωμετρική πρόοδο. Εδώ πλέον είναι η αδυναμία η ανθρωπίνη. Παρουσιάζεται αυτό το φαινόμενο: Έρχομαι στο μοναστήρι και, αφού μου πη όλα τα αρνητικά στοιχεία ο Γέροντας· «παιδάκι μου, θα αντέξεις; θα συναντήσης το ένα, το άλλο», τα δέχομαι και απαντώ· θα ρθω». Έρχομαι με την διάθεσι να θυσιαστώ. Φτάνουμε στην ώρα της χειροθεσίας. Διαβάζει εκεί πέρα: «Θα κάνης αυτό;». Ναι, του Θεού συνεργούντος, τίμιε πάτερ», «Εκείνο;», «Του Θεού συνεργούντος». «Θα υπακούσεις στο μοναστήρι μέχρι θανάτου;», «Του Θεού συνεργούντος, τίμιε πάτερ». Και πως το ξεχνάμε κατόπιν; Αρχίζει πλέον να δημιουργήται μία άλλη δυσκολία, διότι παρεμβαίνουν μέσα διάφορα άλλα παθολογικά στοιχεία. -Ο άγιος Ιωάννης ο Κασσιανός στον «περί φιλαργυρίας» λόγο του κάνει μία πολύ ωραία περιγραφή -. Μετά από λίγο λέει ο νέος μοναχός: «Βαρύς ο λόγος. Α! Δεν μπορεί να γίνη αυτό. Πολύ υπερβολικά τα λέει ο Γέροντας. Καλύτερα να φύγω, να πάω μόνος μου». Το πρώτο που κάνει, μόλις περάσουν λίγα χρόνια: «Να φύγω, να πάω μόνος μου. Εκεί θα κάνω τις ακολουθίες μου - δεν θα έχω όλα αυτά τα πράγματα, συγκρούσεις κ.λ.π., αγρυπνίες όσες θέλω. Δεν θα περιορίζωμαι να διαβάζω μόνο δέκα ψαλμούς, που μου λένε. Όπως έλεγε ο αδελφός του αγίου Ιωάννου του Κολοβού.

Το θυμάστε αυτό το ανέκδοτο; Δεν το θυμάστε; Θα το υπενθυμίσω. Θα επιστρέψω πάλι στο λόγο μου. Κάνω καμιά φορά μεγάλες παρεμβολές.

Ο άγιος Ιωάννης ο Κολοβός θεωρείται από τους μεγάλους πατέρες. Πήγε με τον αδελφό του να μονάσουν - τον έλεγαν «Κολοβό», επειδή ήταν κοντός, αλλ' όσο ανάστημα του έλειπε τόσο μυαλό είχε-, αλλά σαν παιδί που ήταν, τον είχε πιάσει ενθουσιασμός. Οπότε, έκαναν τις ακολουθίες τους, κάνανε και εργόχειρο για να ζήσουν. «Αδελφέ», λέει στον αδελφό του, - σαν μεγαλύτερο, που ήταν και ο Γέροντας-: «Γι' αυτό ήρθαμε εμείς εδώ πέρα; Εμείς ήρθαμε εδώ για προσευχή. Ήρθαμε για να ζήσουμε πνευματική ζωή. Δεν είναι δουλειά αυτή». «Κάθησε παιδάκι μου, ήσυχος. Άκουσε αυτό που σου λένε. Κάνε την δουλειά αυτή. Πως θα ζήσουμε; Και κάνουμε και την άλλη, την πνευματική ζωή», του έλεγε ο Γέροντας. «Όχι, εγώ θέλω μόνο προσευχή», έλεγε αυτός. Επέμενε ο Γέροντας. Δεν τον άκουγε. Οπότε του λέει: «Τι να σου πω; Πήγαινε. Δεν μπορώ να σε κρατήσω με το ζόρι». Τον άφησε λοιπόν να φύγη. «Αλλά, σε παρακαλώ, ένα κανόνα μόνο να κρατήσης: Δώδεκα ψαλμούς μόνο θα λες». Έφυγε αυτός πολύ μακριά. Είπε τους δώδεκα ψαλμούς Δώδεκα ψαλμούς, πόση ώρα θα τους διαβάξης. Πες τους σε δύο, πες τους σε τρεις. Τις υπόλοιπες ώρες τι θα κάνης; Τέλος πάντων, είπε τους

ψαλμούς, ασχολήθηκε με το να κάνη το κελί του, πήγε σε μια δουλειά και γύρισε, και τότε, τι βλέπει; ... Έναν τεράστιο δαίμονα ... Δεν τόλμησε να μπη μέσα. Το βάζει στα πόδια. Γυρνάει πίσω. Τα μεσάνυχτα έφτασε εκεί που ήταν ο αδελφός του. Ο αδελφός του είχε σηκωθεί να κάνη την ακολουθία του. Χτυπάει ο Ιωάννης την πόρτα. «Άνοιξε αδελφέ». «Ποιός είναι;». «Ο Ιωάννης». «Ο Ιωάννης είναι μετ' αγγέλων». «Εγώ είμαι ο Ιωάννης!». Τίποτε. Δεν του άνοιξε μέχρι το πρωί. Τον κράτησε εκεί πέρα έξω. Έβαλε μετάνοια, ζήτησε συγγνώμη. Τέλος πάντων, ο Ιωάννης ο Κολοβός έγινε πολύ μεγάλος.

Λοιπόν, το ζήτημα είναι αυτό: Μπαίνουν μέσα μας διάφορα στοιχειά παθολογικά· κατάκρισις, υπερηφάνεια ..., που ίσως μας κουράζουν. Μας κουράζουν και δεν ανανεώνουμε την απόφασί μας. «Μα εγώ ήρθα να πεθάνω εδώ πέρα. Εφόσον ήλθα να πεθάνω, τι θα πη κούρασις;».

Διάβαζα για κάποιον ασκητή. Ήταν με άλλους αδελφούς και δούλευε όλη την ημέρα κασμά. Πήγε κάποια στιγμή να ξαπλώση για να ξεκουραστή, ψόφιος από την κούρασι. Έρχεται ένας αδελφός και του λέει: «Ο Γέροντας είπε να πας να σκάψης στο τάδε σημείο». Που να πάω, λέει, δεν μπορώ». Και ξάπλωσε πάλι. Ξαφνικά βλέπει μπροστά του τον Κύριο, να έχη ένα κασμά και να προχωρή. Οπότε, σηκώνεται, αρπάζει τον κασμά και πάει διότι ο Κύριος του έδειξε, ότι «ο,τι εδώ κάνεις, θα σου δώσω εγώ την δύναμι· η υπακοή θα σου δώση την δύναμι».

Λοιπόν, με τον καιρό επέρχεται μία ύφεσις. Εάν δεν το προσέξουμε αυτό και δεν καταγγείλωμε τον εαυτό μας γι' αυτό το πράγμα, σιγά - σιγά πιάνει πουρί η ψυχή μας. Έτσι έχω δει. Λένε ότι, αν τρέχη το νερό, δεν παγώνει. Σε χώρες που κάνει πολύ κρύο, παγώνει· το έχω δει. Αρχίζει γύρω-γύρω από το εσωτερικό του σωλήνα να πιάνη λίγο πάγο, λίγο-λίγο-λίγο-λίγο, και στο τέλος κλείνει, παγώνει όλος ο σωλήνας. Έτσι γίνεται εδώ. Ας προσέξουμε αυτό το πουρί, το πουρί που δημιουργείται μέσα μας. «Σαν πολλά τα λέει ο Γέροντας. Σαν βαρειά είναι αυτή η δουλειά που μου λέει. Σαν πολλά μου λένε εμένα οι υπεύθυνοι να κάνω. Γιατί δεν πάει ο τάδε;». Αν αρχίσουν τέτοιας στοχεία, πλέον αρχίζει να φθείρεται η εσωτερική ζωή μας και αρχίζει να μπαίνη η αμέλεια και η αδιαφορία.

Όταν αρχίση να μπαίνη η αμέλεια, τότε ακολουθεί η μαυροφόρα αδελφής της, η άγνοια. Αρχίζω να αγνοώ το θέλημα του Θεού. Και πως το αγνοώ; Έχω παρατηρήση το εξής: Εάν δεν κάνω κάθε μέρα την ακολουθία, εάν δεν κάνω το ανάγνωσμά μου το πνευματικό - αυτό που ορίζει το τυπικό-, εάν το παραμελήσω για τον α η β λόγο, π.χ. πάω στο κελί μου και αρχίσω τις επικοινωνίες με τον α και με τον β, πως θα ξαναμπώ στην σειρά; Δύσκολο. Πολύ δύσκολη η προσαρμογή ξανά πάλι. Δεν ξέρω, αν το έχετε παρατηρήσει αυτό. Εάν αρχίσω να μην κάνω τον κανόνα μου και το ρίχνω στον ύπνο, σιγά-σιγά-σιγά μπαίνει η αμέλεια, η

αδιαφορία, και κατόπιν λέω: «Βαρύς εστίν ο λόγος, τις δύναται αυτού ακούειν; ». Έτσι γίνεται το πράγμα. Οπότε, λοιπόν, έρχεται η άγνοια, σαν να μην έχω διαβάσει! Το έχω παρατηρήσει στην αμαρτωλή, την δική μου ζωή. Σαν να μη το έχω ακούσει ποτέ, μολονότι το έχω διαβάσει και το έχω κηρύξει χιλιάδες φορές. Και αναρωτιέμαι: «Δεν το άκουσα αυτό; Δεν το διάβασα αυτό;». Μπαίνει αυτή η άγνοια, αυτού του είδους η άγνοια, πως να την πούμε, η ειδυία με «ει», η γνωρίζουσα άγνοια. Δεν μπορώ να την χαρακτηρίσω αλλιώς. Λοιπόν, έρχεται αυτή κατόπιν έρχεται και η λήθη. Τα ξεχνάμε εντελώς· ξεχνάμε τις υποσχέσεις που δώσαμε.

Επομένως, όταν διακρίνουμε μέσα μας αδιαφορία η όταν μας γίνη από τους υπευθύνους η υπόδειξις· «παιδί μου, δεν πολυπροσέχεις τον εαυτό σου», θα πρέπει να ανησυχήσουμε και να ζητήσουμε ευλογία ξανά πάλι, ώστε να ριχθούμε στον αγώνα. Κατάκοπος να είμαι.

Εγώ λέω τούτο το πράγμα: Δεν ήρθαμε για να πεθάνουμε για τον Χριστό; Εάν θα μας καλέσουν να μαρτυρήσουμε, τι θα κάνουμε; Όπως έσφαξαν εκείνους τους αγίους Πατέρας που έχουμε στον Αρχάγγελο, στο Μανταμάδο. Όπως έσφαξαν τους εβδομήντα δύο Πατέρας στην Παναγία την Εικοσιφοίνισσα, που έχουμε το μνήμα τους εκεί πέρα ... Όπως έσφαξαν τους Σαββαΐτας Πατέρας, τους οποίους μνημονεύω, επειδή έχω τον Άγιο Σάββα εκεί πέρα , και τους εν Ραϊθώ Πατέρας. Να είμαστε έτοιμοι να πεθάνουμε. Όταν είμαι έτοιμος να πεθάνω, όλα τα άλλα είναι φτηνά, όλα τα άλλα είναι εύκολα. Δεν υπάρχει πρόβλημα, αφού είμαι έτοιμος να πεθάνω κάθε στιγμή. Και γι' αυτό τον λόγο, νομίζω, υπάρχει μία παράγραφος της «μελέτης περί θανάτου», την οποία πρέπει να έχη συνέχεια κατά νουν ο μοναχός. Να μελετώ τον θάνατο, αφού καλούμαι στο μαρτύριο. Δεν καλούμαι για μάρτυρας; Δεν με καλεί ο Κύριος για μαρτύριο;

Μου έλεγε ο Γέροντας προ ολίγου για έναν μάρτυρα νεαρό, δεκαπέντε ετών. Τον σφάξανε, τον σκοτώσανε οι σατανισταί, διότι δεν ήθελε να βλάλη τον Σταυρό από πάνω του. Μάρτυρας! Και τέτοιους μάρτυρας έχουμε πολλούς, Γέροντα. Έχω διαβάσει τέτοια κείμενα για την Σοβιετική Ένωση, του Σολζενίτσιν και άλλων.

Μία παρένθεσι να κάνω. Ήταν τετρακόσιες αδελφές. Τις αποσχημάτισαν και τις έβαλαν στα στρατόπεδα για να δουλέψουν και να πεθάνουν εκεί πέρα, και κάποιες ευσεβείς γυναίκες. Και είπαν οι γυναίκες αυτές: «Εμείς Κυριακή δεν δουλεύουμε». «Δεν δουλεύετε;». Τις έβγαλαν έξω γυμνές, στους είκοσι-είκοσι πέντε βαθμούς κάτω από το μηδέν, στην Σιβηρία ... «Ας πεθάνουμε! Δεν δουλεύουμε!». Δεν δούλευαν και επιβλήθηκαν. Γιατί οι υπεύθυνοι σκέφτηκαν ότι θα χάσουν εργατικά χέρια. Άρα αυτές νίκησαν .

Λοιπόν, είμαι έτοιμος να πεθάνω; Εάν είμαι έτοιμος να πεθάνω, τελείωσε η υπόθεσις.

Έρχονται πολλά παιδιά και κορίτσια και ρωτάνε καμιά φορά, για να γίνουν μονοχοί η μοναχές. Το ερώτημα είναι: «Θέλεις να πέσης στο γκρεμό;». Εάν πέσης στο γκρεμό, θα γίνης μοναχή η μοναχός. Δεν είσαι έτοιμος να πέσης στο γκρεμό; Δεν γίνεσαι μοναχός. Τώρα, αν πέσω στο γκρεμό, τι θα γίνη; Θα αυτοκτονήσω; Όπως γίνεται όταν καίγωνται μεγάλες πολυκατοικίες. Τοποθετούν δίχτυα από κάτω. Έτσι είναι και η Αγάπη του Κυρίου. Δεν θα με αφήση. Και την αδυναμία μου θα δη, γιατί φοβάμαι. Αλλά, όταν με καίει η φωτιά του πόθου και η λαχτάρα να αφιερωθώ στον Κύριο. Αυτή η σκέψις του Θανάτου, ότι εγώ μπορεί να πεθάνω αύριο, είναι σωτήρια.

Ένας φίλος μου είχε τον γυιό του, που σπούδαζε στην Μυτιλήνη. Το βράδυ τηλεφωνήθηκε μαζί του και ήταν καλά ο γυιός του. Κοιμήθηκε το παιδί και δεν ξύπνησε. Ε!, που το ξέρω εγώ, αν θα ξυπνήσω αύριο; Και επομένως, απ' αυτή την άποψι, γιατί να το αναβάλω για αύριο; Γιατί να πω· «κάποτε θα αρχίσω να ανανεώνω τον εαυτό μου;». Θα πεθάνω και τι λόγο θα δώσω στον Κύριο!

Σ' αυτό το σημείο, αν μου επιτρέπεται, θα πω κάτι που έζησα, κάτι που συνέβη μέσα μου. Δημιουργήθηκε μέσα μου μια κατάστασι τέτοια, και αισθάνθηκα τέτοιο σκοτάδι!..., που -για να παραστήσω πόσο σκοτάδι ήταν αυτό - είπα στον εαυτό μου: «Εάν θα είχα το σκοτάδι του Άδου δίπλα, θα ήταν καταμεσήμερο το σκοτάδι του Άδου εν σχέσει με το σκοτάδι που ένοιωσα μέσα μου». Φοβερό πράγμα αυτό! Να σκεφτή κανείς δηλαδή, ότι· «θα ζήσω στον Άδη· θα με τιμωρήση ο θεός· θα χωριστώ από τον Θεό για πάντα!». Και ο Θεός δεν θα με κατακρίνη για βαριά παραπτώματα, αφού δεν πήγα να σκοτώσω κάποιον η να κλέψω η να κάνω κάποιο μεγάλο αμάρτημα. Όμως για μας δεν υπάρχουν μικρά αμαρτήματα! Η ίδια η αμέλεια κάλλιστα μπορεί να με καταστρέψη. Η ίδια η αμέλεια μπορεί να με ρίξη στον Άδη!

Διάβασα ένα κείμενο. Ο Άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης το παραθέτει στο Εξομολογητάριο. Λέγει, ότι κάποιος ήθελε να πάη να εξομολογηθή. Του δόθηκε όμως η ευκαιρία να κάνη και μια αμαρτία. Σκέφτηκε: «Αφού θα εξομολογηθώ, ας κάνω την αμαρτία και μετά πάω να εξομολογηθώ». Και πάει εκεί που ήθελε να αμαρτήση, αλλά ήταν εκεί ένας αντίζηλος και τον σκότωσε ... Οπότε δεν πρόλαβε να εξομολογηθή . Από αυτήν την άποψι, θα πρέπει να προσέξουμε πάρα πολύ. Τι πρέπει να προσέξουμε; Την μελέτη θανάτου. «Θα πεθάνω».

Δεύτερον. Έδωσα υπόσχεσι, ότι θα μαρτυρήσω για τον Κύριο. Ότι θα αγωνιστώ

μέχρι θανάτου. Δεν πρέπει να ανανεώνω την υπόσχεσί μου; Γι' αυτόν τον λόγο, προσωπικά εγώ συνιστώ -φαντάζομαι να μην πέφτω έξω σ' αυτό που θα πω - να διαβάζωμε από καιρό σε καιρό αυτό το κείμενο της καθιερώσεως, που διαβάζεται όταν δίνουμε υπόσχεσι απέναντι του Θεού. Απέναντι του Θεού! Δεν είναι απέναντι των ανθρώπων. Ο Γέροντας, ο Ιερέυς, ο Δεσπότης - αναλόγως με το ποιός κάνει την κουρά -εξ ονόματος του Κυρίου μιλάει, και, επομένως, στον Κύριο το λέω· δεν το λέω σε άνθρωπο. Εδώ, λοιπόν, τέτοιες συνθήκες υπάρχουν. Οι συνθήκες είναι τρομερές, οι συνέπειες είναι πολύ μεγάλες, φοβερές. Αυτό αν το σκέπτομαι, αν το αναλογίζωμαι μέσα μου, τι θα πη «χωρίς ελπίδα αιωνιότητα».... Φοβερό πράγμα! Επομένως, απ' αυτή την άποψη, η έννοια του ότι θα πεθάνω, η μελέτη του θανάτου είναι «ζωηφόρος» -έτσι το λέω εγώ-, μου δίνει ζωή. Με τη μελέτη αυτή κερδίζω τον χρόνο μου, δεν αφήνω τον εαυτό μου καθόλου, είμαι διαρκώς εν εγρηγόρσει.

Επίσης, πολύ σημαντικό είναι ο λόγος «περί νήψεως», πάλι στον πρώτο τόμο της Φιλοκαλίας . Καταπληκτικός είναι αλλά πρέπει να τον διαβάση κανείς λέξι προς λέξι! Εκείνο που πρέπει να προσέξω κατά την μελέτη αυτή, που την θεωρώ πολύ σημαντικό πράγμα για την ανανέωση των αποφάσεών μας, είναι να μη βιαστώ να διαβάσω κάτι, αλλά να το διαβάζω λέξι προς λέξι, να πιπιλίζω τις λέξεις, να βλέπω το νόημα κάθε λέξεως και το νόημα κάθε φράσεως. Είναι καταπληκτικά! Διάβαζα προχθές τον άγιο Μάρκο τον Ασκητή. -Τον έχω διαβάσει πάρα πολλές φορές. Τον έχω μεταφράσει. Έχει κυκλοφορήσει κιόλας η «Μικρή Φιλοκαλία» -. Νόμιζα, ότι τον διαβάζω για πρώτη φορά. Αλλά τα έβλεπα ένα - ένα ... Μου έκανε εντύπωση, πόσο σπουδαία πράγματα είπε ο Άγιος Μάρκος και εγώ δεν τα πρόσεξα! Κάθε φορά βλέπει κανείς κάτι καινούργιο.

Λοιπόν, συνοψίζω τώρα: Αυτοί οι τρεις «γίγαντες του διαβόλου», η ραθυμία, η λήθη και η άγνοια, τροφοδοτούνται από την έλλειψη πνευματικής τροφής, την οποία πρέπει να δίνω στον εαυτό μου, την έλλειψη μελέτης του λόγου του Θεού και μελέτης του θανάτου, την έλλειψη υπακοής και αναμνήσεως των υποσχέσεων που δώσαμε στον Κύριο, και την έλλειψη εξομολογήσεως.

Κάνω μία παρέθεσι. Ήταν ένα παιδί, που ήθελε να πάη στο εξωτερικό. «Βρε παιδάκι μου, που θα πας; Εκεί θα βρεθής σε πολύ αμαρτωλό περιβάλλον». «Μόλις, λέει, καταλάβω ότι δεν παίρνω καλό δρόμο, θα γυρίσω πίσω». «Μα αφού δεν θα το καταλάβης. Αυτό δεν θα το καταλάβης. Εσύ ποτέ δεν θα το καταλάβης. Κάποιος άλλος θα το καταλάβη».

Επομένως, αν μου πουν, αν μου υποδειχθή· «κοίταξε, δεν πας καλά, είσαι αμελής, είσαι απρόσεκτος», παρ' το κατάκαρδα μέσα σου. Όχι με την κακή έννοια, ότι σε προσβάλλουν. Υπάρχεις, βρε χριστιανέ μου; «Ακμήν ζης;». Ζης ακόμα; Έτσι είπε κάποιος Άγιος, ο άγιος Αρσένιος. Ακόμα ζης; Λοιπόν! Μου υπέδειξαν την αδυναμία

μου; Δέκα φορές πιο πολύ εγώ να το καταλάβω και να το καταλογίσω στον εαυτό μου, για να μπορέσω να κινηθώ.

Ακόμη, ας φρονηματίζωμαι, ας νιώθω και ας δημιουργώ μέσα μου την έννοια της αμίλλης. Λέγοντας άμιλλα εννοώ το να βλέπω τους αδελφούς, τους άλλους που είναι πρόθυμοι, και να αγωνίζωμαι να τους μιμηθώ. Διότι πάντα δίπλα μας υπάρχουν οι αδελφοί που έχουν κάτι σημαντικό να μας διδάξουν. Επομένως, ας κάνω και μελέτη, ανάλυσι του παραδείγματος των αδελφών, τους οποίους ξέρω ότι είναι δραστήριοι, ότι κάνουν έναν αγώνα.

Κατόπιν, αν υποτεθή ότι συζητάμε καμιά φορά -φαντάζομαι ότι συζητάμε-, να συζητάμε το θέμα αυτό: «Βρε αδελφέ, βλέπω αυτό το πράγμα. Τι λες, πως το αντιμετωπίζεις εσύ;» Να ανταλλάσσουμε και πείρα στο θέμα αυτό. Βοηθάει πάρα πολύ αυτό. Δεν θα πούμε άλλα πράγματα - το ξέρω, είμαι βέβαιος ότι δεν συζητάμε άλλα πράγματα κοσμικά κ.λ.π. - αλλά, θα πρέπει να επιμείνουμε και σ' αυτό, στην ανταλλαγή πνευματικής πείρας.

Θυμάμαι το εξής σε μία περίπτωση: Ήταν ένας αδελφός, που δεν τον χώνευα. Καλός ήταν, αλλά εγώ, δεν ξέρω γιατί, δεν τον χώνευα. Κάποτε λοιπόν, παίρνω την Γραφή και διαβάζω εκεί: «Ος και αυτός ην προσδεχόμενος την Βασιλείαν του Θεού» . Ήταν ο άγιος Ιωσήφ, ο οποίος πήγε και πήρε το Σώμα του Κυρίου και έθαψε τον Κύριο. «Βρε, λέω στον εαυτό μου, και αυτός προσδοκά και περιμένει την Βασιλεία του Θεού, και εγώ προσδοκώ την Βασιλεία του Θεού. Και έτσι θα πάμε; Να μη τον χωνεύω;» Και μόλις το συνειδητοποίησα· «πως έγινε αυτό, πως μου ξέφυγε αυτό το πράγμα;», αμέσως δημιουργήθηκε μέσα μου αυτή η κατάσταση της μετανοίας. Αν το πάρη τώρα κανείς και αντίστροφα: «Γιατί ήρθα εδώ; Ήρθα για να κατακτήσω την Βασιλεία του Θεού· ήρθα να ενωθώ με τον Κύριο. Μ' αυτά τα χάλια; Πρέπει να κινηθώ». Έτσι, με αυτόν τον τρόπο και με αυτά που θα μου υποδειχθούν θα κινηθώ.

Σας είπα, ο,τι προχείρως ήρθε στον νου μου.

Ο Γέροντας: Ευχαριστούμε.

π. Ευσέβιος: Παρακαλώ. Καμιά φορά κάνω και πλατειασμούς, Πάτερ μου.

Ο Γέροντας: Όχι, όχι, ήταν πολύ ωραία. Και πολύ περισσότερα έπρεπε να μας πήτε!

π. Ευσέβιος: Ακούω τώρα ερωτήσεις. Αν κάποιος θέλη να ρωτήσει κάτι, θα δοθή ένα ερέθισμα. Βοηθάει ίσως το πράγμα.

Περιοδικό “Όσιος Γρηγόριος” της Ιεράς Μονής Οσίου Γρηγορίου Αγίου Όρους
τεύχος 36 έτος 2011 και τεύχος 37 έτος 2012

Πηγή: impantokratoros.gr